

da se koristi vlašću, i to je ona osnovna i jedina karakteristika koju Nusić koristi metodološki kao polugu smeha i poruge. Svakdo dalje nijansiiranje je većma teško i opasno po sam smeh. Humorista ne sme rizikovati da bude nejasan!

S druge strane, onog udibaša i ministra (SREBRNO UŽE), razdruu na sceni unutrašnjih sukoba i problema. Te ličnosti mogu i da se nepadaaju i da se brane. One su izložene vetrometini kompleksnih životnih strujanja, i ma koliko da su inače šematične, sama dramska struktura, prisustvo drugih snažnih pozitivnih ličnosti, slojevitost karaktera itd. čini utisak povoljniji i čak afirmativnim za ovo društvo i njegove odnose. Otuda ravnoteža nije poremećena i društvo takvu stvar prihvata, čak i kada je data u najdramatičnijoj formi, sa manje rezerve i podlozremlja.

Humorista, naprotiv, nije u stanju da igra na dve karste, on ili ismjeva ili je primoran da čuti, ako nešto već „nije zgodno“ da bude rečeno.

Iz tih razloga humoristi i satiričari reaguju najčešće tek u slučaju kad se društvo politički opredeli za ovo ili ono. Oni komentarišu ja ne kreiraju. Oni su sami posledica a ne uzrok pa je to slučaj i sa njihovim delom. A otuda je i njihovo delo vezano za uzak krug tema (onih odobrenih), i problema (onih prevazidenih), koji ubrzo i samim tim postaju „monotoni“ i koje neko vreme svi ponavljaju i prežvakavaju.

POSLEDICE PRAVOG UZROKA NA ESTETIČKOM PLANU

Alko celu stvar sada iz opisane realnosti prenesemo u oblast literature i estetike, ubrzo uočavamo da su posledice navedenog položaja humorista i satiričara u nas, porazne, upravo katastrofalne.

Umesto da se razvijaju i da od prostijih teže ka složenijim izražajnim formama humorističke literature, naši humoristi i satiričari godinama tapkaju u mestu. Bez odgovarajuće društvene podrške njihov društveni ugled neprekidno opada.

Nije nikakvo čudo što se u nas, naročito u poslednje vreme, pojavio i razvio jedan vid tzv. „terorističkog“ humora, kome u osnovi leži vic, i to onaj najapstraktniji — verbalna, rečenička, gramatička i slično, a ne i njegova društvena funkcionalnost i namena. Hiljade aforizama koje su zacimile na stranicama naših humorističkih listova i pod listaka, kao i u radio-programima, svedoče o odsustvu drugih, složenijih vidova humora (humoreska, humoristički roman, humoristička poema itd.) tj. o odsustvu prave humorističke literature.

Svakli duhovit čovek, u stanju je da smisli dobar vic (aforizam), ali nije svako u stanju da jednim složenijim, umetničkim postupkom, u za to specijalnoj dužoj formi, literarno afirmiše neku ideju.

Pisanje aforizama, koji se, inače, mogu tretirati samo kao nuž proizvod kompleksnijeg umetničkog stvaranja (aforizmi su često citati iz Šekspira, Njegoša itd.), u ovom slučaju postaje sam sebi cilj. Aforizmi po svojoj formi mnogome podsećaju i na, dočulaše kultivisane i odabrane, ulične closetke. Pored toga, oni podležu brznoj logičkoj i političkoj proverji koja otklanja svaku sumnju. Urednicima takve stvari naročito pogoduju jer im se obim postu znatno smanjuje kao i odgovornost.

Dakle, ikao da sve ide na ruku vraćanju na osnovne, rudimentarne forme kreiranja. Razlika između humoriste i duhovitog čoveka koji sipa viceve za kafanski stolom, prestatje da postoji. Otuda se, i to sa mnogo većim pravom, mnogobrojni naši, poznati i nepoznati, glumci-komičari i estradni umetnici, ne ustručavaju da sebe takođe nazovu humoristima.

Nije onda čudo što oni humoristi koji se ozbiljnije bave pisanjem, osećaju potrebu da sebe nazovu — TEKSIŠTIMA (tj. onima koji pišu tekstove!).

Trenutno, dakle, imamo i humoriste-komičare i humoriste-tekstiste, ali je veoma malo pravih humorista-pisaca!

Neutralni su uvek na strani pobednika.

Prva žrtva zločinca je čovek u njemu samom.

Razlika između NEKONFORMISTE I NEOKONFORMISTE ravno je 0.

Tamo gde se jaz može zatrti ne bi trebalo graditi mostove.

Ako već grešimo preko svojih predstavnika, mogli bismo preko istih i da snosimo posledice.

Dole birokratija! A gore?

I stari bi bili za podmlađivanje kadrova, kad bi se ono vršilo čudotvornom vodicom.

Iz platonske ljubavi teorije i prakse rađaju se deca politički problemi.

Lakoverni viču „tako je“, a oprezni „tako bi trebalo da bude“.

Ljudi koji se potpisuju palcem moći će u budućnosti jedino da pritiskaju dugmeta.

Nikako mi nije jasno da li mi se to srećnija budućnost smeši, ili mi se podmeva.

Oni se uspešno nose sa stihijom: malo oni nose stihiju, malo stihija njih.

Samokritika je veština razneživanja eventualnih kritičara.

Savest je kao buva: ponekoga griže ali još nikoga nije pojela.

Vuk menja dlaku, a birokrata parolu.

Roman u kome bar polovina lica ne govori gluposti ne bi se smeo nazvati realističkim.

Znam da je dubok pesnik, ali se ipak čudim gde mu stane onolika rakija.

Od nepostojećih stvari jedino još verujem u ljubav.

Kada učini kakvu glupost za običnog čoveka se kaže da je blesav, a za slavnog da je — ekstravagantan.

Dok su oni pokušavali glavom kroz zid, on se posluzio vratima. Posle su ga optužili zbog oportunizma.

Ko se slaže neka digne ruku, ko se ne slaže neka digne ruku.

Istina mu je prvo ležala na srcu; sada mu leži na duši.

Ne zna se šta je teže: biti veliki među velikima, ili biti veliki među malima.

Pas koji laje ne ujeda. Isti je slučaj i sa buvom.

Sjaj i beda satire je u tome što uvek mora da se nosi sa jačima od sebe.

Odnosi između krugova obično su čoškasti.

Čovek može da menja sredinu, ali ne može kraj i početak.

Lazar DOVNIKOVIĆ